

[Dorte Bennedsen]

vore lande, de højt industrialiserede og højt udviklede lande i Europa og USA.

Når vi diskuterer miljøproblemer blandt ansvarlige politikere og industriledere, landbrugsfolk osv., understreger vi alle forureningens internationale karakter. Forureningen kender ingen landegrænser, og derfor må problemet løses i international sammenhæng. Det er alt sammen rigtige og korrekte ord, men det er også en farlig argumentation, fordi den, oversat til dagliglivets praksis, let kommer til at lyde: Det har overhovedet ingen mening at gøre en indsats, hvis ikke alle andre lande gør det samme; det er ikke fair at lægge restriktioner på vores industri, vores landbrug osv., hvis ikke de samme restriktioner lægges i alle andre lande. Og så bliver det sørgelige resultat, at der bliver gjort alt for lidt.

Tiden er inde, hvor nogle af os må gå i spidsen og sige: Vi ved nok til at begynde at handle. Vi mener, at det og det er det nødvendigt at gøre, og vi vil gøre det. Og derefter vil vi slås for, at det også bliver internationalt accepterede normer.

Efter vores vurdering har de nordiske lande en særlig forpligtelse til at prøve at opfylde Brundtlandkommissionens målsætning, og vi burde blive fulgt i hvert fald af lande som Holland og Vesttyskland.

Hvis man vil være venlig, kan man sige, at det var det, Danmark gjorde i relation til EF, da det gjaldt bilforureningen. Men vi gjorde unægtelig det modsatte sidste sommer, da det gjaldt forureningen fra vore kraftværker, hvor vi fik placeret os på en standard, der er ringere end Englands, og den er jo som bekendt ikke noget at prale af.

Med regeringens handlingsplan og med ministersvarene her i dag har vi så regeringens bud på, hvad den finder der må gøres. Det ville være tåbeligt og urigtigt at benægte, at der rundt om i handlingsplanen og i svarene er nævnt en række fornuftige initiativer. Men der er alligevel grund til bekymring. Det er selvkært, at ingen samfundssektor, det være sig sundhed, uddannelse, erhverv, eller hvad man kan nævne, kan anskues uden sammenhæng med økonomien. Men når det specifikt understreges, at »miljø-mæssige og økonomiske interesser er og skal tilgodeses som ligeværdige og gensidigt afhængige«, må vi hejse et advarselssignal, fordi denne formulering er en direkte tilbagevendende til

formålsparagraffen i den gamle miljøbeskyttelseslov, hvor det jo hed, at miljøhensyn skulle afvejes over for økonomiske hensyn, en formulering, som utallige domstolsafgørelser har vist os betød, at miljøet altid led nederlag over for de økonomiske hensyn.

Socialdemokratiet taler ikke for økonomisk uansvarlighed, men sandheden er jo den, at i det lange løb er varetagelsen af miljøhensyn en forudsætning for en fornuftig økonomi og en fornuftig udvikling. Derfor finder vi det vigtigt, at miljøhensyn ikke ligger under for økonomiske hensyn.

I sit svar i dag har miljøministeren naturligt nok fokuseret på de mere konkrete initiativer som en reduktion af CFC-forbruget, kemikalieloven og andre lignende gode initiativer. Dem kan vi i høj grad være enige i, men netop derfor er der måske heller ikke så megen grund til at bruge tid på dem her i dag under denne debat, men derimod måske snarere til at komme ind på nogle af de punkter, hvor vi er mere betænkelige.

Når vi ser på hele planen, finder vi, at der er for mange forslag af typen: Vi vil overveje, man bør, osv. Den absolutte toppris for ukonkrete formuleringer må uden al tvivl tilfalde Sundhedsministeriet, som ifølge handlingsplanen overvejer i forbindelse med en kommende forebyggelsesplan også at vurdere sit fremtidige engagement i det internationale samarbejde om miljø, sundhed og udvikling. Når latteren over en så fjollet bemærkning er døet hen, må man alligevel græmme over, at det tilsyneladende er essensen af Sundhedsministeriets budskab i disse vigtige sammenhænge.

Men det er ikke kun Sundhedsministeriet, der er faldet i denne grøft af velvillig uforpligtethed. Nogle af mine kolleger vil senere i debatten i dag komme ind på enkeltsektorer, så jeg skal nøjes med nogle få eksempler, hvor vi finder, at der er behov for mere konkrete udspil.

Her i Folketinget er der bred forståelse for, at vi har nogle alvorlige vandmiljøproblemer, og der er også bred enighed om, at der må sættes ind over for landbrugets kvælstofudledning. Vandmiljøplanen har nu eksisteret i snart 2 år, og alle erfaringer tyder klart på, at den ikke lever op til de vedtagne reduktionsmål. Ikke desto mindre indeholder jordbrugsafsnittet ikke noget konkret forslag, som tager højde for disse